

PTA

**PROGRAMMA VAN
TOETSING EN AFSLUITING**

**(T)VWO 4/5/6
(T)HAVO 4/5**

SCHOOLJAAR 2026-2027

Voorwoord

Dit document is het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en vormt samen met het 'examenreglement van vwo-havo-vmbo openbare scholen voor voortgezet onderwijs Rotterdam' van de stichting BOOR (Hierna te noemen 'examenreglement van BOOR') de wettelijke basis voor het eindexamen op het Wolfert Tweetalig en Wolfert College bovenbouw. Het PTA kent een algemeen deel - als aanvulling op het genoemde reglement - en het deel 'regelingen per vak'. De deelmedezeggenschapsraad (DMR) van Wolfert Tweetalig heeft instemming verleend op het (algemeen deel van het) PTA, de medezeggenschapsraad van Wolfert van Borselen op het examenreglement van BOOR.

De toetsing voor het schoolexamen start voor een aantal van de vakken in het vierde leerjaar en gaat door tot en met het eindexamenjaar. Op alle onderdelen van het PTA zijn de bepalingen van het examenreglement van BOOR van toepassing.

Wijzigingen in dit document zijn niet uitgesloten. Eventuele wijzigingen zullen tijdig aan inspectie, leerlingen en ouders/verzorgers worden doorgegeven (voor leerlingen en ouders via de website).

Voor vragen over de tweede fase, het PTA of het examenreglement van BOOR kan altijd contact worden opgenomen met de examensecretaris of de afdelingsleider.

Het examenreglement van BOOR en het PTA zijn te vinden op onze [website](#) Wolfert Tweetalig onder het kopje schoolinfo/eindexamens

We wensen alle leerlingen heel veel succes in het huidige schooljaar!

Namens het gehele team,
mw. Nicole Ebell, examensecretaris,
mw. Deirdre Kelleher, examensecretaris internationale examens,
dhr. Daniel Westdijk, afdelingsleider havo bovenbouw,
dhr. Marcel Leupen, afdelingsleider vwo bovenbouw.
dhr. Flint van de Gronden, directeur

INHOUD

ALGEMEEN DEEL.....	4
1. Artikel 1: Algemeen.....	4
1.1. Wet Voortgezet Onderwijs.....	4
1.2. Examenreglement van BOOR.....	4
1.3. Examensecretariaat en directeur.....	4
1.4. Examencommissie en besluit-commissie (BC).....	4
1.5. Programma van toetsing en afsluiting (PTA).....	5
1.6. Inhoud van het examen.....	5
1.7. Totstandkoming eindcijfer schoolexamen.....	6
2. Artikel 2: Het schoolexamen.....	6
2.1. Examendossier.....	6
2.2. Inrichting schoolexamen.....	7
2.3. Praktische opdrachten en Practica.....	7
2.4. Handelingsdelen.....	9
2.5. Profielwerkstuk.....	9
2.6. Verplichte voorbereiding schoolexamen-onderdelen.....	9
2.7. Bijzondere bepalingen specifieke vakken.....	10
2.8. Afname schoolexamens en internationale examens.....	12
2.9. Verhindering of te laat bij schoolexamen-onderdelen.....	14
2.10. Beoordeling en inzage schoolexamen-onderdelen.....	15
2.11. Herkansing en herexamens schoolexamen-onderdelen.....	16
2.12. Onregelmatigheden.....	17
2.13. Bezwaar aantekenen.....	19
2.14. Combinatiecijfer.....	20
2.15. Afsluiting schoolexamen.....	20
3. Artikel 3: Afwijkende wijze van examineren.....	21
3.1. Afwijkende faciliteiten bij examineren.....	21
3.2. Dispensatie tweede moderne vreemde taal atheneum.....	22
3.3. Bijzondere omstandigheden.....	22
3.4. Regels in het geval van doubleren.....	22
3.5. Bijzondere overgangen.....	26
3.6. Instromers.....	27
3.7. Vervroegd examen.....	28
3.8. Vak op hoger niveau.....	29
3.9. Gespreid examen.....	29
4. Artikel 4: Centraal Examen.....	30

4.1. Afname centraal examens.....	30
4.2. Afwezigheid of te laat komen bij centraal examen.....	30
4.3. Correctie eindexamens en eindcijfer bepalen.....	30
4.4. Slaag/zak-regeling.....	31
4.5. Cum laude.....	32
4.6. Herexamen CE.....	32
4.7. Diploma en cijferlijst.....	32
4.8. Inzage CE.....	33
5. Artikel 5: Internationale examens.....	33
6. Artikel 6: Belangrijke data per studie.....	35
6.1. (T)Havo 4, (T)Vwo 4 en (T)Vwo 5.....	35
6.2. Examenjaar (T)Havo 5 en (T)Vwo 6.....	36
VAKSPECIFIEKE DEEL VAN HET PTA.....	37

ALGEMEEN DEEL

1. Artikel 1: Algemeen

1.1. Wet Voortgezet Onderwijs

Bij het opstellen van het PTA en examenreglement van BOOR dienen de [Wet Voortgezet Onderwijs 2020](#) en het [Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#) van het ministerie van Onderwijs en Wetenschap als grondslag. De daarin vermelde artikelen zijn uitgangspunten bij het examenreglement van BOOR en het PTA.

1.2. Examenreglement van BOOR

Het bevoegd gezag, Stichting BOOR, heeft een [examenreglement](#) dat voor alle VO-scholen van stichting BOOR geldt. Dit is het programma van toetsing en afsluiting (PTA), zoals bedoeld in artikel 9 daarvan. Dit algemene deel van het PTA vormt een aanvulling op het examenreglement van BOOR. Er wordt op diverse plaatsen ook naar het examenreglement van BOOR verwezen.

1.3. Examensecretariaat en directeur

1.3.1. Artikel 2 van het examenreglement van BOOR is van toepassing.

1.3.2. De directeur bedoeld in dit PTA is de locatiedirecteur van Wolfert Tweetalig, de heer F.L. van de Gronden. Hij is eindverantwoordelijk voor het gehele proces rondom examinering voor alle kandidaten in de bovenbouw uit zowel de Nederlandstalige als de tweetalige stroming.

1.3.3. Het examensecretariaat, in samenspraak met de directeur, ziet erop toe dat het examenreglement van BOOR en het PTA wordt uitgevoerd in de geest van de daarvoor geldende wetgeving.

1.3.4. Het examensecretariaat bestaat uit:
mw. Nicole Ebell, examensecretaris nederlandse examens
mw. Deirdre Kelleher, examensecretaris internationale examens
Administratief medewerker, vacant

1.4. Examencommissie en besluit-commissie (BC)

1.4.1. Artikel 3 en 14 van het examenreglement van BOOR zijn van toepassing.

1.4.2. De leden van de examencommissie zijn: de heer Zuiderwijk (MZU), de heer Scholten (LSH), en Richard Wervers (RWE), mevrouw Ebell (NEB) en meneer Leupen (MLU).

- 1.4.3. De examencommissie borgt de kwaliteit van de schoolexamens, het afsluitend karakter van het PTA en het proces van examinering. Zij adviseert de directeur over wijzigingen in het beleid rondom examinering en PTA.
- 1.4.4. Namens de examencommissie worden individuele verzoeken van leerlingen rondom (school)examens en onregelmatigheden besproken in een besluit-commissie (hierna BC genoemd) bestaande uit de twee examensecretarissen en de twee afdelingsleiders.
- 1.4.5. De BC handelt namens de directeur en heeft daarvoor mandaat gekregen, mits er sprake is van unanimiteit binnen de BC.
In het geval er geen unanimiteit is binnen de BC wordt de directeur geraadpleegd en is de beslissing aan de directeur. De beslissing wordt door de examensecretaris (of directeur) gecommuniceerd.
- 1.4.6. De examencommissie bewaakt en adviseert over de algemene richtlijnen die worden gehanteerd bij beslissingen door de BC/directeur.
- 1.4.7. Bij de vergaderingen van zowel de examencommissie als de besluit-commissie kan een notulist aanwezig zijn.

1.5. Programma van toetsing en afsluiting (PTA)

- 1.5.1. [Artikel 9 en 28](#) van het examenreglement van BOOR zijn van toepassing.
- 1.5.2. Het PTA bestaat uit dit algemene deel en een vakspecifiek deel en is aanvullend op het examenreglement van BOOR.
De deelmedezeggenschapsraad (DMR) van Wolfert Tweektalig heeft instemming verleend voor dit algemene deel. Het vakspecifieke deel wordt door de vaksecties opgesteld en geaccordeerd door de directeur.
- 1.5.3. Dit PTA beschrijft voor examenkandidaten ((T)H5 & (T)V6) schoolexamen-onderdelen van het examendossier 2027.
Voor kandidaten uit (T)H4 & (T)V5 het examendossier 2028 en voor kandidaten uit (T)V4-leerlingen het examendossier 2029.

1.6. Inhoud van het examen

- 1.6.1. [Artikel 5 en 8](#) van het examenreglement van BOOR zijn van toepassing.

- 1.6.2. Het eindexamen bestaat uit vakken in het algemene deel, profielvakken en minimaal één gekozen vak. De keuzemogelijkheden verschillen per studie:
Examen cohort mei 2027 [havo H](#) of [havo TH](#) of [vwo](#)
Examen cohort mei 2028 [havo H](#) of [havo TH](#) of [vwo V](#) of [vwo TV](#)
Examen cohort mei 2029 [vwo V](#) of [vwo TV](#)
- 1.6.3. Het schoolexamen omvat mede een profielwerkstuk (PWS) en een (internationaal georiënteerde) maatschappelijke stage, de (i)mas.
- 1.6.4. Het vakspecifieke deel van het PTA beschrijft het schoolexamen van alle examenvakken.
- 1.6.5. De meeste examenvakken worden geëxamineerd door middel van zowel een schoolexamen als een centraal examen. Uitzonderingen hierop staan beschreven in artikel 1.6.6.
- 1.6.6. Vakken zonder centraal examen zijn:
Chinees, Culturele Kunstzinnige Vorming (CKV), Lichamelijke opvoeding (LO), Maatschappijleer (Maat), Rekenen en Wiskunde D.
In de tweetalige stroom zijn andere namen van toepassing voor een aantal van deze vakken (zie onder andere artikel 2.7)

1.7. Totstandkoming eindcijfer schoolexamen

- 1.7.1. [Artikel 10b](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.
- 1.7.2. Het eindcijfer van het schoolexamen voor vakken met centraal examen, is het (direct) op één decimaal afgeronde gewogen gemiddelde van de schoolexamen-onderdelen met de wegingen zoals beschreven in het vakspecifieke deel van het PTA.
- 1.7.3. Het eindcijfer van het schoolexamen voor vakken zonder centraal examen, is het (direct) decimaalloze afgeronde gewogen gemiddelde van de schoolexamen-onderdelen met de wegingen zoals beschreven in het vakspecifieke deel van het PTA. Dit betekent dat bij een gemiddelde van 6,49 het eindcijfer een 6 is.
- 1.7.4. Uitzonderingen op artikel 1.7.3 zijn de vakken LO/PE en (i)mas.
LO/PE wordt beoordeeld met een “onvoldoende”, “voldoende” of “goed”.
(i)MAS wordt beoordeeld met een “onvoldoende” of “voldoende” of “goed”

2. Artikel 2: Het schoolexamen

2.1. Examendossier

- 2.1.1. [Artikel 7 en 11 en 29](#) van het examenreglement van BOOR zijn van toepassing.
- 2.1.2. Het examendossier van een kandidaat bevat het werk en de beoordeling/becijfering van alle schoolexamen-onderdelen die bijdragen aan het definitieve eindcijfer. Het examendossier blijft bewaard tot 6 maanden na vaststelling van de uitslag. In eerste instantie worden de onderdelen bewaard door de vakdocent en na twee maanden bij het examensecretariaat.

2.2. Inrichting schoolexamen

- 2.2.1. [Artikel 10a](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.
- 2.2.2. Het schoolexamen van een vak kan bestaan uit schoolexamens, praktische opdrachten of practica (zie artikel 2.3), handelingsdelen (zie artikel 2.4). Sommige schoolexamens kennen een verplichte voorbereiding (zie artikel 2.6). Dat betekent dat deelname aan dit schoolexamen pas mogelijk is na het op tijd afronden van de voorbereiding. Alle informatie hierover is te vinden in het vakspecifieke deel van het PTA.
- 2.2.3. Als een praktische opdracht, verslag, handelingsdeel of (profiel)werkstuk fysiek moet worden ingeleverd (al dan niet naast digitaal) en de kandidaat op de inleverdatum om een geldige reden afwezig is, dient de kandidaat digitaal bewijs van het eindproduct aan te leveren, bijvoorbeeld in de vorm van een digitaal document of duidelijke foto's. Vervolgens wordt het fysieke werk ingeleverd op de eerstvolgende dag dat de kandidaat op school is bij de vakdocent of in diens afwezigheid op het examensecretariaat.
- 2.2.4. De vakdocent is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen en vindbaar maken van alle informatie die de kandidaat nodig heeft om zich goed voor te bereiden en het schoolexamenonderdeel met goed gevolg af te leggen.
- 2.2.5. Voor de schoolexamenweken zal tijdig, uiterlijk twee schoolweken van tevoren, een rooster worden bekendgemaakt. Eventuele problemen en belemmeringen kunnen worden aangegeven bij het examensecretariaat.

2.3. Praktische opdrachten en Practica

2.3.1. Praktische opdrachten en practica kunnen zowel (deels) op school als thuis worden gemaakt. De vakgroep bepaalt wanneer en onder welke voorwaarden dit gebeurt en maakt dit duidelijk aan alle kandidaten.

Voorafgaand aan de opdracht wordt de kandidaat duidelijk geïnstrueerd over welke vorm het eindproduct moet hebben en wordt duidelijk gemaakt waarop beoordeeld zal worden. Ook wordt duidelijk gemaakt welke begeleiding de kandidaat mag verwachten van de vakdocent. De deadline voor praktische opdrachten ligt vast in het vakspecifieke deel van het PTA. Verplaatsing van deze deadline kan alleen in samenspraak met het examensecretariaat gebeuren.

2.3.2. In principe wordt bij de start van de praktische opdracht die (deels) thuis mag worden gemaakt, door de kandidaat een google-bestand geopend voorzien van naam. Dit is vanaf dat moment het “examenwerk”. De vakdocent beoordeelt hetgeen in het examenwerk zichtbaar is bij het verstrijken van de deadline. Later toegevoegde gedeelten worden buiten beschouwing gelaten, tenzij daar vanuit het examensecretariaat toestemming voor is verleend.

2.3.3. Mocht het eindproduct van een praktische opdracht of practica andere vormen hebben dan google-bestanden, dan zijn in de rubric van de opdracht punten opgenomen voor het op tijd inleveren. De vakgroep legt vast op welke wijze die punten worden toegekend. Het eindproduct dient uiterlijk 24 uur na het verstrijken van de (uitgestelde) deadline ingeleverd te zijn. Zo niet, dan is er sprake van **te laat inleveren** (zie artikel 2.12).

De kandidaat wordt zo snel mogelijk verzocht om volledige schooldagen, buiten de reguliere lessen, op school aan de opdracht te werken, totdat deze is ingeleverd. Eventuele verdere consequenties worden besloten door de BC.

2.3.4. Mocht een kandidaat vanwege persoonlijke omstandigheden (van zichzelf of een ander lid in geval van groepswork) een inleverdeadline niet haalbaar vinden, dan kan de kandidaat om uitstel aanvragen bij het examensecretariaat. Dit dient **uiterlijk drie schooldagen voor de dag van de deadline** te zijn gebeurd. Dit kan via een mail naar wtexamensecretariaat@wolfert.nl of door langs te lopen bij het examensecretariaat. Zo snel mogelijk zal dan worden duidelijk gemaakt of uitstel wordt verleend. Tot dat moment gaat de kandidaat ervan uit dat de deadline blijft gelden. Ook als er niet op tijd een beslissing kan worden genomen, geldt dat wanneer later alsnog wordt besloten om uitstel te verlenen, de kandidaat na inlevering de gelegenheid krijgt om het werk te verbeteren. In eerste instantie wordt echter het werk ingeleverd zoals het op de deadline ligt. Zie ook artikel 15 van het examenreglement van BOOR.

- 2.3.5. In het geval dat er sprake is van een eindproduct dat tot stand komt via samenwerking/groepswork, waarbij de beoordeling deels wordt gebaseerd op individuele inbreng, moet in de rubric/beoordelingsmodel duidelijk worden gemaakt hoe de individuele inbreng en het gezamenlijke inbreng cijfermatig wordt verwerkt.
- 2.3.6. Ervaart een kandidaat gedurende het groepsproces een ongelijke verdeling van de inzet of inbreng, dan dient de leerling dit gedurende het proces schriftelijk (of via een email) te melden aan de beoordelend docent. De docent evalueert het proces met alle betrokken leerlingen en maakt afspraken met ze. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd. Dit moet ruim voor de inleverdeadline gebeuren.
- 2.3.7. Individuele beoordeling voor gezamenlijk werk, is alléén aan te vragen bij de BC na (meerdere) waarschuwingen aan de groepsleden. De kandidaat of beoordelend docent maakt inzichtelijk welke afspraken er zijn gemaakt, naar aanleiding van de melding van (een van de) kandidaten gedurende het proces. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt aan welke afspraak of afspraken niet is gehouden.

2.4. Handelingsdelen

- 2.4.1. Voor bepaalde vakken moeten opdrachten worden uitgevoerd waar geen cijfer voor wordt gegeven, maar die 'naar behoren' moeten worden gedaan; de zogenaamde handelingsdelen. Voor handelingsdelen krijgen de leerlingen een beoordeling 'onvoldoende'/'voldoende'/'goed' of 'gedaan/niet gedaan' of 'onvoldoende'/'voldoende'. Dit is terug te vinden in het vakspecifieke deel van het PTA.
- 2.4.2. De vakdocent beoordeelt of de kandidaat op de vastgestelde deadline de handeling naar behoren heeft gedaan. Als dat niet het geval is, dan is dat een onregelmatigheid (zie artikel 2.12). De kandidaat wordt verzocht zo snel mogelijk volledige schooldagen, buiten de lessen, op school aan de opdracht te werken, totdat deze is ingeleverd. Eventuele verdere consequenties worden besloten door de BC.

2.5. Profielwerkstuk

- 2.5.1. Het profielwerkstuk wordt gestart in het voorlaatste examenjaar en wordt afgerond in het examenjaar. De vorm, de uitvoering en de beoordelingscriteria liggen vast in de handleiding profielwerkstuk die bij de start van het traject zal worden aangeboden.
- 2.5.2. Het profielwerkstuk heeft betrekking op minstens één vak met een studielast van minimaal 320(havo)/400(vwo) uur.

- 2.5.3. Kandidaten uit (T)Havo mogen een profielwerkstuk doen op vwo-niveau mits daar toestemming voor is verleend door de afdelingsleider en na schriftelijke bevestiging vanuit ouders/verzorgers. Het behaalde cijfer blijft vastgesteld op vwo-niveau en kan niet worden geconverteerd naar havo-niveau.

2.6. Verplichte voorbereiding schoolexamen-onderdelen

Voor sommige schoolexamens is in het vakspecifieke deel van het PTA een verplichte voorbereiding beschreven. Het afronden van de voorbereiding wordt daarmee een voorwaarde voor deelname aan het schoolexamen.

Wie deze voorbereiding niet (op tijd) afgerond heeft, mag dus niet opgaan voor het eerstvolgende afnamemoment van het schoolexamen.

Dit is een onregelmatigheid (zie artikel 2.12).

2.7. Bijzondere bepalingen specifieke vakken

2.7.1. Chinees (T)Havo (Bcc/Chte)

In de Wet Voortgezet Onderwijs 2020 is vooralsnog geen Chinees op havo-niveau opgenomen. De school heeft toestemming van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OcW) om voor onze kandidaten in (T)Havo Chinees aan te bieden. Wolfert Tweetalig doet mee aan de fase van beproeven voor het havo-programma Chinese Taal en Cultuur. Het is een experimenteel proces, waardoor gaandeweg wijzigingen kunnen worden aangebracht. De kandidaten zullen hiervan tijdig op de hoogte worden gebracht.

2.7.2. Chinees (T)Vwo (Chtc)

Wolfert Tweetalig doet mee aan de fase van beproeven voor het vwo-programma Chinese Taal en Cultuur. Het is een experimenteel proces, waardoor gaandeweg wijzigingen kunnen worden aangebracht. De kandidaten zullen hiervan tijdig op de hoogte worden gebracht.

2.7.3. Culturele Kunstzinnige Vorming (CKV) /Cultural Artistic Awareness (CAA)

Kandidaten in de tweetalige stroom, doen in plaats van CKV de Engelstalige variant CAA. Het schoolexamen is identiek en uitwisselbaar. Het vak CKV/CAA wordt volledig afgerond in de vierde klas. Het eindcijfer van dit vak wordt dus in de vierde klas al definitief. Dit decimaalloze eindcijfer is tevens onderdeel van het combinatiecijfer.

2.7.4. Engels Taal en Cultuur (Entl)/English Language B (Elb)/English Language and Literature Higher Level (Elh)

Kandidaten die in de tweetalige stroom zitten, doen in plaats van Engels (ENTL) het vak Elb (TH) of Elh (TV). Dat betekent dat er naast de eindtermen van het Nederlandse examenvak Engels ook wordt voorbereid op het internationaal examen (zie artikel 5).

De vakken kennen elk een ander PTA. Onderdelen van het internationale examen die geen onderdeel zijn van het Nederlandse examenvak Engels (ENTL), zijn apart beschreven in het vakspecifieke deel van het PTA.

2.7.5. Kunst: Beeldende kunst (KuBv) / Drama (KuDr)

Mocht een doublerende kandidaat in het examenjaar voor alle onderdelen van het schoolexamen vrijstelling worden verleend, dan blijft de kandidaat wel verplicht om deel te nemen aan de lessen. Het doel is om de lessen te gebruiken voor de voorbereiding van het eindexamen. In overleg met de docent mag er ook aan andere vakken worden gewerkt. In bijzondere omstandigheden kan de afdelingsleider in individuele gevallen hiervan afwijken.

2.7.6. Lichamelijke opvoeding (LO) / Physical Education (PE)

Volgens artikel 2.33 van Wet Voortgezet Onderwijs 2020 kan een leerling ontheffing worden verleend van het volgen van LO/PE, indien de leerling door lichamelijke gesteldheid niet in staat is om dit onderwijs te volgen.

Het moet hier gaan om beperkingen die (naar verwachting van een professional) voor het gehele schooljaar geldt en alle aspecten van het LO/PE-onderwijs belemmeren. De beslissing wordt genomen door de BC in samenspraak met vakdocent. Als er sprake is van een tijdelijke beperking moet de leerling in principe aanwezig zijn bij de lessen, tenzij de vakdocent anders besluit.

In alle gevallen dat de leerling meer dan twee lessen niet aanwezig is, moet er een aanvullende opdracht worden gedaan, om te voldoen aan de verdere eisen van het examenprogramma. Een vakdocent bepaalt en verstrekt deze aanvullende opdracht.

2.7.7. Maatschappijleer (Maat) /Global Perspectives (GPE) /Global Politics (GPO)

Kandidaten in de tweetalige stroom, doen in plaats van maatschappijleer het vak GPE (TH) of GPO (TV). Dat betekent dat zij zich, naast de eindtermen van het Nederlandse examenvak maatschappijleer, ook voorbereiden op het internationaal examen (zie artikel 5).

De vakken kennen elk een ander PTA. Onderdelen van het internationale examen die geen onderdeel zijn van het Nederlandse examenvak maatschappijleer, zijn apart beschreven in het vakspecifieke deel van het PTA.

2.7.8. (Internationaal georiënteerde) Maatschappelijke stage.

De maatschappelijke stage is een verplicht handelingsdeel voor alle kandidaten in de voorexamenklassen (T)H4 en (T)V5. Het ministerie van onderwijs omschrijft dat het doel van de maatschappelijke stage is om leerlingen een vorm van buitenschools leren te bieden, die een brede kennismaking met de samenleving mogelijk maakt.

Leerlingen in TH4 en TV5 moeten een internationaal georiënteerde maatschappelijke stage doen. Leerlingen in H4 en V5 doen in principe geen internationaal georiënteerde maatschappelijke stage, maar mogen een verzoek daartoe indienen als zij dit graag willen. Degene die namens de school de stage organiseert (de organisator) bepaalt of het verzoek wordt gehonoreerd.

De maatschappelijke stage dient een minimale omvang van 25 klokuren te hebben. De internationaal georiënteerde maatschappelijke stage dient een minimale omvang van 30 klokuren te hebben. De invulling van deze stage wordt vooraf door de organisator beoordeeld en goedgekeurd.

De maatschappelijke stage en het daarbij behorende verslag moeten naar behoren zijn afgerond, naar inschatting van de organisator.

De kandidaat hoeft maar één keer gedurende zijn schoolcarrière een (i)mas af te ronden. Dus in geval van doubleren of doorstromen van (T)H5 naar (T)V5 hoeft er niet opnieuw een (i)mas te worden gedaan. Mochten kandidaten dit wel graag willen, dan kunnen ze dit voor het einde van het schooljaar aangeven bij de decaan en afdelingsleider.

2.7.9. Rekenen en wiskunde als extra vak op Havo

2.7.9.1. Kandidaten (T)Havo zonder het vak wiskunde moeten een schoolexamen rekenen maken, gebaseerd op rekenniveau 3F. Voor die kandidaten zal het eindcijfer rekenen geen onderdeel uitmaken van de slaag-zakregeling. Het cijfer wordt vermeld op een aparte bijlage bij de cijferlijst.

2.7.9.2. Kandidaten (T)Havo die wiskunde als extra vak doen, kunnen als ze eindexamen hebben gedaan, maar wanneer het cijfer niet meetelt in de uitslagbepaling, besluiten of ze het cijfer op de cijferlijst of op de bijlage van de cijferlijst laten vermelden. In beide gevallen vervalt de verplichting van het eindcijfer rekenen.

Indien er geen eindexamen is afgelegd in wiskunde moet er wel een schoolexamen rekenen zijn gedaan. Ook als de beslissing vlak voor het eindexamen wordt genomen.

2.8. Afname schoolexamens en internationale examens

- 2.8.1. De kandidaat moet zich tijdens alle SE- en CE-examens en internationale examens kunnen identificeren. Dat kan bij het SE en CE met de schoolpas of met een legitimatiebewijs.
Bij internationale examens gelden eigen regels (zie artikel 5).
- 2.8.2. De kandidaat is ten minste 15 minuten voor aanvang van het examen aanwezig bij de examenzaal/lokaal.
- 2.8.3. In de examenzaal/lokaal/toilet en op de gang(en) ervoor mogen geen mobiele telefoons, horloges en andere elektronische apparaten (inclusief bluetooth-oordopjes (airpods)) worden meegenomen, die de mogelijkheid hebben om in verbinding te kunnen staan met personen of apparaten buiten de examenruimte.
- 2.8.4. Binnen en buiten de examenzaal kan door middel van detectieapparatuur gecontroleerd worden op de aanwezigheid van niet toegestane elektronische apparatuur. Dit kan voorafgaand en tijdens het schoolexamen-onderdeel zijn (zie protocol).
- 2.8.5. Vóór de start van een schoolexamen-onderdeel moeten de zakken van de kleding volledig leeg zijn gemaakt. Portemonnee, sleutels etc moeten op de grond worden gelegd. Ook moeten etuis en hoezen van (grafische) rekenmachines op de grond liggen. Op de examentafel mogen alleen toegestane hulpmiddelen liggen.
- 2.8.6. Tijdens de afname van een schoolexamen-onderdeel is het op elk moment toegestaan om de ruimte rondom de examentafel te controleren op niet toegestane materialen.
- 2.8.7. Alleen de hulpmiddelen die staan beschreven in het vakspecifieke deel van het PTA bij het desbetreffende schoolexamen-onderdeel zijn toegestaan in de examenruimte. Tevens hulpmiddelen die onderdeel zijn van de afwijkende wijze van examinering (zie artikel 3.1 en 3.2).
- 2.8.8. Alle meegenomen hulpmiddelen zijn onbeschreven, tenzij anders vermeld wordt in het vakspecifieke deel van het PTA.
- 2.8.9. Al het (school)examenwerk wordt geschreven met een blauwe of zwarte pen. Andere kleuren zijn niet toegestaan. Alleen tekeningen of grafieken mogen met een potlood worden gemaakt. Het gebruik van Tipp-Ex of andere correctievloeistof is niet toegestaan.

- 2.8.10. In veel gevallen zal de plek van de kandidaat worden vastgelegd door middel van een naamkaartje, via een examennummer-kaartje of een bedrukte omslag. De kandidaat moet het (school)examen dan op die vastgelegde plek maken, tenzij er toestemming is verleend om op een andere plek te gaan zitten.
- 2.8.11. Het (school)examen wordt gemaakt op door school geleverd papier. Eigen papier meenemen of gebruiken is niet toegestaan, tenzij dit een hulpmiddel is dat wordt toegestaan via het vakspecifieke deel van het PTA.
- 2.8.12. Zodra de opdrachten worden uitgedeeld, is het volledig stil in de examenzaal/lokaal. De kandidaat start pas met het (school)examen als de surveillant een startsignaal heeft gegeven. Tot dat moment blijven de opdrachten dicht op tafel liggen.
- 2.8.13. Een kandidaat staat niet zonder toestemming van de surveillant op van de examentafel. Totdat het (school)examen is afgerond en ingeleverd, moet de kandidaat die de examentafel verlaat, te allen tijde begeleid worden door een (gang)surveillant. Als een kandidaat zonder begeleiding de examenruimte heeft verlaten, mag de kandidaat niet meer worden toegelaten tot de ruimte.
- 2.8.14. Een kandidaat volgt te allen tijde de instructies op van de surveillant, een medewerker van het examensecretariaat, of een andere persoon die belast is met observatie of organisatie.
- 2.8.15. De kandidaten mogen een schoolexamen niet eerder dan één uur na aanvang inleveren. Gedurende de eerste 60 minuten en gedurende de laatste 15 minuten van de reguliere toetstijd mogen de kandidaten de examenruimte niet (tijdelijk) verlaten, dus ook niet voor toiletbezoeken. Alleen via het examensecretariaat kunnen daar uitzonderingen op gemaakt worden.

2.9. Verhinderig of te laat bij schoolexamen-onderdelen

- 2.9.1. [Artikel 12](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing
- 2.9.2. Het is in alle (voorzien of onvoorzien) gevallen aan de BC of een afwezigheid bij een schoolexamen-onderdeel wordt geaccepteerd of niet. Als het niet wordt geaccepteerd, dan is dat een onregelmatigheid (zie artikel 2.12).
- 2.9.3. Indien een kandidaat vooraf voorziet of verwacht afwezig te zijn tijdens de afname van een schoolexamen-onderdeel, moet er vooraf toestemming worden gevraagd via het examensecretariaat.

2.9.4. Voor de examendag bekend:

Belemmeringen die alleen van toepassing zijn voor een gedeelte van een dag, worden normaliter niet geaccepteerd. Dit moet vooraf besproken worden met een examensecretaris. Die beoordeelt, eventueel in samenspraak met de BC of hierop een uitzondering wordt gemaakt.

2.9.5. Op de examendag voor aanvang eerste examenonderdeel bekend:

Onvoorziene omstandigheden (die op de dag zelf ontstaan) moeten vóór aanvang van het schoolexamenonderdeel worden gemeld via het 'online formulier' op de website. Let hierbij op dat de mededeling "het formulier is correct verzonden" in beeld komt. Bovendien moet er altijd een bevestigingsmail zijn binnengekomen op het gebruikte mailadres.

Bij twijfel kan (ook) een mail worden gestuurd naar

wtxamensecretariaat@wolfert.nl.

Een ziekmelding/verhinderings melding via dit formulier moet altijd gelden voor een gehele dag.

Het formulier is correct verzonden.

2.9.6. Tijdens de afname van het examenonderdeel:

Indien een kandidaat vlak voor aanvang of tijdens een schoolexamen onwel wordt of in paniek raakt, dient hij/zij zich direct, onder begeleiding van een surveillant, te melden bij het examensecretariaat **301**. Vervolgens wordt beoordeeld of het (af)maken van het schoolexamenonderdeel mogelijk is, eventueel in een andere ruimte. Bij mentale onrust wordt de counseling ingeschakeld. Indien voortzetting van het schoolexamen mogelijk is, wordt de verloren tijd gecompenseerd, met een maximum van 60 minuten per schoolexamen-onderdeel.

2.9.7. Tussen twee examenonderdelen op dezelfde examendag:

Indien een kandidaat na het maken van een schoolexamen zich niet goed genoeg voelt om een tweede schoolexamen te maken, dan moet de kandidaat bij het examensecretariaat **301** toestemming vragen voor de afwezigheid bij het tweede schoolexamen-onderdeel, voordat de kandidaat naar huis gaat.

2.9.8. Een kandidaat die te laat komt voor een schoolexamen-onderdeel, meldt zich direct bij het examensecretariaat in **301**. Daar wordt bepaald of de kandidaat nog mag beginnen aan het schoolexamen-onderdeel (zie artikel 2.9.9 en 2.9.10) en of de kandidaat wordt toegelaten in de examenzaal of bijvoorbeeld een andere plek toegewezen moet krijgen. Het is niet toegestaan om zonder iemand van het examensecretariaat de examenzaal te betreden.

2.9.9. Als een kandidaat te laat komt, kan de kandidaat wel worden toegelaten in de volgende situaties:

- Bij schriftelijke schoolexamens als de kandidaat minder dan 30 minuten te laat is. De eindtijd van het schoolexamen blijft wel gelden.
- Bij mondelingen als de voorbereidingstijd nog niet is verstreken. Het mondeling start wel (met of zonder voorbereiding) op het vastgestelde tijdstip.

2.9.10. Als een kandidaat te laat komt, kan de kandidaat niet meer worden toegelaten in de volgende situaties:

- Bij een schriftelijk schoolexamen als de kandidaat meer dan 30 minuten te laat is.
- Bij luistertoetsen als de luistertoets is begonnen.
- Bij mondelingen als de kandidaat na de starttijd van een mondeling komt. In deze gevallen is er sprake van een onregelmatigheid (zie artikel 2.12).

2.10. Beoordeling en inzage schoolexamen-onderdelen

2.10.1. De vakdocent (of in geval van verhindering een andere vakdocent aangewezen door de schoolleiding) beoordeelt het door de kandidaat gemaakte werk volgens een door de vakgroep vastgesteld beoordelingsmodel. Indien de vakdocent heeft overlegd met een tweede beoordelaar en beide komen tot hetzelfde resultaat, dan ligt de beoordeling vast. Dan is bezwaar alleen mogelijk als er aantoonbare fouten zijn gemaakt bij de beoordeling. Het gaat hier dan om fouten die een docent die het vak niet geeft ook kan beoordelen.

2.10.2. De kandidaat heeft het recht op inzage en om toelichting te krijgen van de beoordelaar op het ontstaan/opbouw van het resultaat van het schoolexamen-onderdeel. De kandidaat neemt contact op met het examensecretariaat indien er onenigheid ontstaat of blijft bestaan (zie artikel 2.13). De inzage dient zoveel mogelijk te gebeuren op het door de vakdocent georganiseerde moment en in uitzonderlijke gevallen van verhindering in ieder geval **binnen twee weken** vanaf het bekendmaken van het cijfer in Magister. De vakdocent bepaalt wanneer zo'n verlate inzage wordt mogelijk gemaakt, maar draagt zorg dat dit wel binnen twee weken gebeurt.

2.11. Herkansing en herexamens schoolexamen-onderdelen

2.11.1. Voor kandidaten uit (T)V4, (T)H4 en (T)V5 geldt:

Kandidaten in de voorexamenklassen hebben recht op één herkansing uit de herkansbare schoolexamen-onderdelen. De herkansing wordt afgenomen aan het einde van het schooljaar. In het vakspecifieke deel van dit PTA is te lezen welke schoolexamen-onderdelen herkansbaar zijn.

2.11.2. Voor kandidaten uit (T)H5 en (T)V6 geldt:

2.11.2.1. Kandidaten in de examenklassen hebben recht op één herkansing per SE-periode uit de herkansbare schoolexamen-onderdelen uit de betreffende SE-periode. De herkansingen worden na elke SE-periode afgenomen.

2.11.2.2. Herkansingen kunnen niet worden opgespaard en extra worden ingezet bij een andere SE-periode.

2.11.2.3. Om kandidaten die in eerste instantie een SE-toets hebben gemist de gelegenheid tot herkansing te geven, worden de herkansingen van de eerste twee SE-perioden gepland na de inhaalmomenten. Bij de laatste SE-periode zijn gemiste toetsen uit de SE-periode niet herkansbaar. De inhaal- en herkansingsperiode vallen samen.

2.11.3. Bij afwezigheid op de herkansingsdag vervalt de gemiste herkansingsmogelijkheid.

2.11.4. De BC kan een leerling verplichten een bepaald onderdeel van het schoolexamen te herkansen, na een geconstateerde onregelmatigheid, conform de geldende wetten (zie artikel 2.12).

2.11.5. Er worden géén aparte herexamens aangeboden voor vakken die worden afgesloten met alleen een schoolexamen (zie artikel 1.6.6). Voor deze vakken geldt de gewone herkansingsregeling.

2.12. Onregelmatigheden

2.12.1. [Artikel 6](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.

2.12.2. Definitie onregelmatigheid:

Als ten gevolge van handelen of nalaten van handelen door de kandidaat, naar oordeel van de BC, het vormen van een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de kandidaat of andere kandidaten geheel of gedeeltelijk onmogelijk is geworden, dan zal de BC dit als een onregelmatigheid aanmerken.

2.12.3. Bij een onregelmatigheid onderzoekt/onderzoeken de examensecretaris(sen) de situatie en bespreken zij deze in de BC (zie artikel 1.4). Over het algemeen wordt van de betrokkenen gevraagd om schriftelijk hun kant van het gebeurde uiteen te zetten.

2.12.4. Indien een kandidaat tijdens de afname van een schoolexamen **evidente fraude** pleegt of een handeling begaat die is aangemerkt als onregelmatigheid, wordt direct de examensecretaris ingeschakeld.

Te denken valt aan niet-toegestane middelen die zijn aangetroffen binnen handbereik van de kandidaat. De examensecretaris (of een aangewezen vervanger) neemt de kandidaat mee uit de examenzaal/lokaal en bespreekt het voorval met de kandidaat. De surveillant en kandidaat geven elk een schriftelijke verklaring van het gebeuren aan de examensecretaris (of de vervanger). De situatie wordt vervolgens voorgelegd aan de BC.

2.12.5. Indien de surveillant een **vermoeden** heeft van fraude of een onregelmatigheid in de examenzaal/lokaal, wordt de examensecretaris onmiddellijk gewaarschuwd. De kandidaat maakt het schoolexamen in principe gewoon af, tenzij de examensecretaris anders besluit.

Na afloop van de zitting bespreekt de examensecretaris het vermoeden met de kandidaat. De surveillant legt schriftelijk vast waardoor het vermoeden is ontstaan en welke vervolgstappen zijn genomen. De kandidaat krijgt de gelegenheid om na het horen van het vermoeden een schriftelijke verklaring of toelichting te geven. Het examenwerk van de kandidaat blijft in beheer van de examensecretaris totdat de BC een definitieve beslissing neemt.

2.12.6. Fraude is een onregelmatigheid

2.12.6.1. Fraude is opzettelijke misleiding om een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen. Hieronder valt 'spieken'. Te denken valt aan onder andere: spiekbriefjes of gebruikmaken van mobiel of andere niet-toegestane apparaten.

2.12.6.2. Daarnaast valt plagiaat en het gebruiken van tekst of product gecreëerd door een generatief AI-systeem zonder het in eigen woorden om te zetten, onder fraude. Voor plagiaat en AI-gebruik samen geldt een maximum van 20%.

Voor het bepalen van het percentage wordt bijvoorbeeld een tool als Turnitin gebruik. Van Turnitin hebben we een betaalde versie.

Als het percentage te hoog uitvalt in een eindproduct, zal er altijd verder onderzoek worden gedaan door vakdocent(en). Die doen een aanbeveling aan de examensecretaris.

De BC besluit uiteindelijk of er sprake is van **te veel** plagiaat/AI-gebruik.

In het geval de BC besluit dat er sprake is van te veel plagiaat/AI-gebruik, moet de kandidaat het schoolexamen-onderdeel aanpassen, volgens de richtlijnen van de vakdocent(en).

2.12.7. Tevens vallen de volgende situaties onder onregelmatigheden:

- Te laat komen volgens de regels vastgelegd in [artikel 12.6](#) van het examenreglement van BOOR.
- Voorziene afwezigheid waar geen toestemming voor is verleend of onvoorziene afwezigheid die de BC als niet terecht aanmerkt.
- Het niet opvolgen van instructies gegeven door surveillant(en) of vanuit het examensecretariaat tijdens een schoolexamen-onderdeel.
- Zich misdragen in de examenzaal en/of het verstoren van de rust in de examenzaal.
- Het zonder toestemming op een andere dan de toegewezen plek in de examenruimte gaan zitten.
- Het binnenbrengen van niet toegestane (elektronische) materialen/apparaten in de examenzaal. Te denken valt aan: mobiele, airpods, horloges.
- Het aanbrengen van wijzigingen op eenmaal ingeleverd werk, al dan niet na correctie.
- Het uit de examenzaal meenemen van materialen (die je niet zelf hebt meegenomen).

2.13. Bezwaar aantekenen

- 2.13.1. [Artikel 3 lid 9 tot en met 11](#) en [artikel 14 lid 3 en 4](#) van het examenreglement van BOOR zijn van toepassing.
- 2.13.2. Indien een kandidaat protest wil aantekenen tegen een beoordeling van een schoolexamen-onderdeel, dient dit protest eerst besproken te worden met de vakdocent. Dit moet binnen **vijf schooldagen** na de inzage.
- 2.13.3. Als kandidaat en vakdocent daarna nog van mening verschillen, dan kan de kandidaat vragen of de vakdocent het werk zou willen voorleggen aan een andere vakdocent. De kandidaat kan geen tweede beoordelaar eisen.
Als er een tweede vakdocent tot dezelfde beoordeling komt, is daarmee het cijfer definitief.
- 2.13.4. Indien de vakdocent geen tweede beoordelaar kan of wil raadplegen, kan de kandidaat zich richten tot de examensecretaris, door een mail te sturen waarin duidelijk wordt beschreven tegen welke onderdelen van de beoordeling protest wordt aangetekend. Het moet gaan om inhoudelijke, concrete argumenten. De examensecretaris zal het werk opvragen en het protest bespreken met de vakdocent. Uiteindelijk besluit de BC of er een tweede beoordelaar wordt aangewezen of niet. De BC bepaalt (al dan niet na een tweede beoordeling) wat het definitieve eindcijfer van het betreffende schoolexamen-onderdeel is.
- 2.13.5. Indien een kandidaat aanwijsbare onjuistheden of onregelmatigheden meent te constateren tijdens een schoolexamen of zich benadeeld voelt door belemmeringen tijdens een schoolexamen, dan meldt de kandidaat dit direct aan de surveillant die het examensecretariaat op de hoogte brengt. Als het nodig is grijpt de examensecretaris in, als daar mogelijkheden toe zijn.
- 2.13.6. Als de onjuistheid of onregelmatigheid pas duidelijk wordt na afloop van het schoolexamen, kan daartegen **binnen 24 uur** na afloop van het schoolexamen schriftelijk protest aangetekend worden bij de examensecretaris (wtexamensecretariaat@wolfert.nl) en de eigen vakdocent.
De vakdocent is als eerste aan zet om dit te bekijken en te bespreken in de vaksectie. De vakdocent licht de kandidaten en het examensecretariaat in over de genomen beslissing. Als de kandidaat van mening is dat na het vaststellen van de resultaten van het schoolexamen onvoldoende rekening is gehouden met de gemelde onjuistheden of onregelmatigheden, kan de kandidaat opnieuw contact opnemen met de examensecretaris. Dit dient dan uiterlijk twee schooldagen na vaststelling van de resultaten te zijn gebeurd. De situatie wordt dan besproken in de BC of examencommissie afhankelijk van de aard van het bezwaar. De BC of directeur beslist over de te nemen maatregelen.

- 2.13.7. Als een kandidaat bezwaar heeft tegen de gang van zaken tijdens een schoolexamen-onderdeel of een getroffen maatregel tijdens de afname, kan de kandidaat binnen **twee schooldagen** schriftelijk bezwaar indienen bij de examensecretariaat (wtexamensecretariaat@wolfert.nl).
- 2.13.8. Tegen alle, door of namens de directeur, genomen beslissingen die betrekking hebben op hetgeen in het examenreglement of algemeen deel van het PTA staat vermeld, kan beroep worden aangetekend. Dit beroep moet **binnen vijf dagen** nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, per mail (beroepscommissie@stichtingboor.nl) te worden ingediend bij de commissie van beroep. (Zie artikel 6.9 en 14.4 van het examenreglement van BOOR.)

2.14. Combinatiecijfer

- 2.14.1. Het combinatiecijfer telt als eindcijfer van één vak mee bij de uitslagbepaling.
- 2.14.2. Het combinatiecijfer wordt berekend door het gewogen gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen, zoals genoemd in artikel 2.14.3, decimaallos af te ronden.
De uitkomst van deze berekening wordt dus naar beneden afgerond indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is en naar boven afgerond indien het eerste cijfer achter de komma een 5 of hoger is.
- 2.14.3. De samenstellende onderdelen van het combinatiecijfer zijn afhankelijk van de studie:
H5 en V6:	CKV, Maat en PWS
TH5:	CAA, GPE en PWS
TV6:	CAA, GPO en PWS
- 2.14.4. Uitzonderingen op het gestelde in artikel 2.14.3 zijn leerlingen die na het behalen van een havo-diploma doorgestroomd zijn naar vwo. Zie artikel 3.5.2.

2.15. Afsluiting schoolexamen

- 2.15.1. Voor de meivakantie moeten alle definitieve eindcijfers van het schoolexamen worden aangeleverd aan het ministerie van onderwijs. Dit gebeurt vanuit Magister, die de gegevens doorstuurt naar DUO. Voordat dit kan worden gedaan moet de kandidaat akkoord geven voor het versturen van de eindcijfers. Dit gebeurt door een akkoordverklaring te tekenen. Dit moet persoonlijk door de kandidaat op school worden gedaan ten overstaan van een medewerker van de school. Hiervoor zal een bijeenkomst worden gepland op woensdag 14 april. Deze bijeenkomst is verplicht voor alle examenkandidaten. Tijdens deze bijeenkomst zullen alle examenkandidaten tevens geïnformeerd worden over de gang van zaken tijdens en na het centraal schriftelijk examen.

- 2.15.2. Alle schoolexamen-onderdelen moeten zijn gedaan, tenzij er na een onregelmatigheid door de BC als strafmaatregel het cijfer 1,0 aan is gegeven. Een incompleet examendossier betekent dat er geen eindexamen mag worden gedaan.
- 2.15.3. Mocht een kandidaat voorzien dat het afronden van één of meer schoolexamen-onderdelen niet mogelijk is voor de meivakantie, dan neemt de kandidaat (of diens ouder/wettelijke vertegenwoordiger) zo spoedig mogelijk contact op met de examensecretaris. De examensecretaris plant vervolgens een afspraak in met afdelingsleider en andere betrokkenen om te bespreken wat de mogelijkheden zijn. Uiteindelijk besluit de directeur wat toegestaan is.

3. Artikel 3: Afwijkende wijze van examineren

3.1. Afwijkende faciliteiten bij examineren

- 3.1.1. [Artikel 27](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.
- 3.1.2. Als een kandidaat meent in het kader van passend examineren recht te hebben op een afwijkende wijze van examineren, dan neemt de kandidaat of ouder/vertegenwoordiger contact op met counseling. Zij beoordelen het verzoek en overleggen met de examensecretaris of de aanpassing mogelijk is. Vervolgens wordt via counseling de beslissing gecommuniceerd.
- 3.1.3. Een aanpassing kan pas worden geregeld vanaf het moment dat het recht erop is gegeven door counseling. Er kan geen aanspraak worden gemaakt met terugwerkende kracht op reeds afgenomen schoolexamen-onderdelen.
- 3.1.4. Als kandidaten het recht hebben om zelf extra hulpmiddelen mee te nemen, dan dienen die eerst gecontroleerd te worden in het examensecretariaat voordat de kandidaat de examenruimte betreedt.
- 3.1.5. Tijdverlenging
De extra tijd bij het CE bedraagt 30 minuten voor alle examens. Bij het schriftelijke en digitale schoolexamen geldt dat er (afgerond) 20% extra tijd wordt gegeven:
toetslengte 45 min: +10 minuten extra tijd
toetslengte 60 min: +15 minuten extra tijd
toetslengte 75 min: +15 minuten extra tijd
toetslengte 90 min: +20 minuten extra tijd
toetslengte 120 min: +25 min extra tijd
toetslengte 150 min of meer: +30 min extra tijd
Tijdverlenging is (in principe) niet van toepassing op mondelingen, presentaties en praktisch deel van PSE biologie.

- 3.1.6. In het geval van tijdelijke beperkingen, door bijvoorbeeld een blessure, kan er in overleg met de examensecretaris tijdelijke aanpassing worden goedgekeurd. Te denken valt aan computergebruik voor enkele toetsen of een speciale plek in de examenruimte. Vraag dit zo spoedig mogelijk bij de examensecretaris aan.

3.2. Dispensatie tweede moderne vreemde taal atheneum

De BC kan een kandidaat op vwo dispensatie (onthefing) verlenen voor het volgen van onderwijs in de tweede moderne vreemde taal (Frans, Duits, Spaans of Chinees) in het geval dat de kandidaat een stoornis heeft die specifiek betrekking heeft op taal, in het geval dat de kandidaat een andere moedertaal dan de Nederlandse taal heeft of in het geval dat een leerling met profiel N&G en/of N&T ernstig belemmerd wordt door een tweede moderne vreemde taal. Een verzoek om dispensatie van de tweede moderne vreemde taal, kan worden gemaild naar wtexamensecretariaat@wolfert.nl.

In plaats van de tweede moderne vreemde taal, moet een ander vak met een studielast van tenminste 440 uur worden gekozen uit de door de school aangeboden keuzemogelijkheden in het vrije deel. Het vak wordt geplaatst in het gemeenschappelijk deel.

3.3. Bijzondere omstandigheden

- 3.3.1. Het kan voorkomen dat er vanuit de leerling zwaarwegende omstandigheden zijn, waardoor er moet worden afgeweken van dit PTA. Daarvoor kan een verzoek worden ingediend bij het examensecretariaat.
- 3.3.2. In alle gevallen waarin het examenreglement van BOOR en het algemeen deel van het PTA niet voorziet, neemt de directeur een beslissing.
- 3.3.3. Bij onvoorziene omstandigheden tijdens de afname van een schoolexamen, neemt het examensecretariaat (zoveel mogelijk in overleg met de schoolleiding) een beslissing over de te volgen stappen.

3.4. Regels in het geval van doubleren

- 3.4.1. Algemeen geldt in het geval van doubleren dat er voor elk niet-afgesloten vak een nieuw examendossier tot stand moet komen, behorende bij de nieuwe studie.
- 3.4.2. Uitgangspunt hierbij is dat schoolexamen-onderdelen uit het nieuwe examendossier die plaats hebben gevonden in de schooljaren ervoor, gemaakt moeten worden, tenzij er in het oude examendossier van de kandidaat een vergelijkbare toets kan worden gevonden met overeenkomstige eindtermen. Dan wordt dat cijfer overgenomen naar het nieuwe examendossier. De mogelijkheden staan beschreven in het vakspecifieke deel van het PTA.
- 3.4.3. Afgesloten vakken (maa/gpe/gpo, ckv/caa of (i)mas) hoeven niet opnieuw te worden gedaan, als is voldaan aan de voorwaarde dat het (decimaalloze) eindcijfer in het eerdere examendossier een 6 of hoger bedraagt of in het geval van de (i)mas een eindbeoordeling van “gedaan”.
Een vak is afgesloten als het alleen bestaat uit schoolexamens en het SE voor de volle 100% is afgelegd en beoordeeld. In dat geval wordt het oude examendossier van het desbetreffende vak compleet overgenomen in het nieuwe examendossier.
- 3.4.4. Als een kandidaat een vak bedoeld in artikel 3.4.3. toch liever opnieuw wil doen, dan wordt dit na het bekend worden van de beslissing van de overgangsvergadering direct doorgegeven aan de decaan en afdelingsleider. In ieder geval voor het einde van dat schooljaar. De kandidaat heeft dan dezelfde plichten en vrijstellingsmogelijkheden als doubleurs die het vak opnieuw moeten doen, maar kan niet meer terugvallen op het complete eindcijfer van het oude examendossier. Terugkomen op deze beslissing **na 1 oktober** is niet mogelijk.
- 3.4.5. Voor bepaalde schoolexamenonderdelen die in het nieuwe examendossier nog in de toekomst liggen, kan onder voorwaarden vrijstelling worden aangevraagd. In het vakspecifieke deel staat per onderdeel aangegeven of vrijstelling mogelijk is en welke cijfergrens daarvoor geldt. Voor onderdelen die inhoudelijk overlappen met stof uit het centraal examen, geldt een minimumcijfer van 7,0. In overige gevallen geldt een minimum van 6,5. Indien geen vrijstelling kan worden aangevraagd, dient het betreffende schoolexamenonderdeel opnieuw te worden afgelegd.
- 3.4.6. De kandidaten die de mogelijkheid hebben om vrijstelling te krijgen voor schoolexamen-onderdelen, zullen na het vaststellen van het PTA **vóór 1 november** een voorstel krijgen vanuit het examensecretariaat met de vraag of ze gebruik willen maken van (een deel van) dat voorstel.

- 3.4.7. Indien de kandidaat besluit heeft een aangeboden vrijstelling niet te gebruiken en een schoolexamen-onderdeel opnieuw te maken, dan vervalt het cijfer van het oude examendossier en geldt te allen tijde het nieuwe cijfer.

3.4.8. Bijzondere bepalingen in geval van doubleren in (T)H4

- 3.4.8.1. Voor kandidaten uit (T)H4 die doubleren en het vak CAA/CKV hebben afgesloten met eindcijfer 6 of hoger, wordt het oude examendossier CAA/CKV overgenomen in het nieuwe examendossier.
- 3.4.8.2. Doublerende kandidaten in (T)H4 die het vak CKV/CAA opnieuw moeten doen, blijven in ieder geval tot de kerstvakantie deelnemen aan de lessen. Tijdens deze periode werken zij aan de openstaande schoolexamen-onderdelen. Dit zijn schoolexamen-onderdelen die niet zijn gemaakt of lager dan een 6,5 waren. De vakdocent legt per leerling vast welke deadlines gelden voor deze schoolexamen-onderdelen. Mochten de opdrachten eerder zijn afgerond, dan wordt in de resterende lessen tot de kerstvakantie actief gewerkt aan andere vakken. Na de kerstvakantie besluit de BC of kandidaten die alle opdrachten hebben kunnen afronden voor de kerstvakantie, vrijstelling van lessen wordt verleend voor de tweede helft van het schooljaar. Dit is mede afhankelijk van de beoordeling of er voldoende actief is deelgenomen aan de lessen voor de kerstvakantie.
- 3.4.8.3. Kandidaten uit TH4 die een voortschrijdende gemiddelde hebben van 6,5 of hoger voor GPE, komen in aanmerking om op te gaan voor het GPE-examen op TH5-niveau (zie artikel 3.7) . De desbetreffende afdelingsleider besluit of dit wordt toegestaan of niet. Het feit dat dit een vak in een ander leerjaar is, kan gevolgen hebben voor de inroostering van dit vak. De overige kandidaten moeten het vak GPE opnieuw doen.
- 3.4.8.4. Kandidaten uit (T)H4 die voor de 3F-niveautoets rekenen een 5,5 of hoger hebben gehaald, hoeven het vak rekenen niet opnieuw te volgen. De overige leerlingen volgen het vak rekenen opnieuw.
- 3.4.8.5. Kandidaten die vanaf schooljaar doubleren in (T)H4 gaan in principe door met hun profielwerkstuk, tenzij BC anders besluit.
- 3.4.8.6. Kandidaten uit TH4 die doubleren in H4 moeten het vak maatschappijleer doen, tenzij ze op grond artikel 3.4.8.3 het recht krijgen om GPE af te ronden via vervroegd examen.

3.4.9. Bijzondere bepalingen in geval van doubleren in (T)V4

- 3.4.9.1. Voor kandidaten uit (T)V4 die doubleren en het vak CAA/CKV hebben afgesloten met eindcijfer 6 of hoger, wordt het oude examendossier CAA/CKV overgenomen in het nieuwe examendossier.
- 3.4.9.2. Doublerende kandidaten in (T)V4 die het vak CKV/CAA opnieuw moeten doen, blijven in ieder geval tot de kerstvakantie deelnemen aan de lessen. Tijdens deze periode werken zij aan de openstaande schoolexamen-onderdelen. Dit zijn schoolexamen-onderdelen die niet zijn gemaakt of lager dan een 6,5 waren. De vakdocent legt per leerling vast welke deadlines gelden voor deze schoolexamen-onderdelen. Mochten de opdrachten eerder zijn afgerond, dan wordt in de resterende lessen tot de kerstvakantie actief gewerkt aan andere vakken. Na de kerstvakantie besluit de BC of kandidaten die alle opdrachten hebben kunnen afronden voor de kerstvakantie, vrijstelling van lessen wordt verleend voor de tweede helft van het schooljaar. Dit is mede afhankelijk van de beoordeling of er voldoende actief is deelgenomen aan de lessen voor de kerstvakantie.
- 3.4.9.3. Kandidaten uit TV4 die doubleren in V4 moeten het vak maatschappijleer doen.

3.4.10. Bijzondere bepalingen in geval van doubleren in (T)V5

- 3.4.10.1. Kandidaten die vanaf schooljaar 2025-2026 doubleren in (T)V5 gaan in principe door met hun profielwerkstuk, tenzij BC anders besluit.
- 3.4.10.2. Voor kandidaten uit TV5 die doubleren in V5 en het vak GPO hebben afgesloten met eindcijfer 6 of hoger, wordt het oude examendossier GPO overgenomen in het nieuwe examendossier.
- 3.4.10.3. Voor kandidaten uit TV5 die doubleren in V5 en het vak GPO nog niet volledig hebben afgerond ten tijde van de overstap of niet hebben afgesloten met eindcijfer 6 of hoger, zal in overleg met de vakgroep gekeken worden naar een maatwerk-PTA. Het kan zijn dat er in dat geval nog een (of meer) aanvullend schoolexamen moet worden gemaakt om het eindcijfer voor maatschappijleer te kunnen vaststellen. Leidraad hiervoor is dan het volledig gedekt zijn van alle eindtermen van het Nederlandse examenprogramma maatschappijleer.

3.4.11. Bijzondere bepalingen in het geval het examenjaar opnieuw wordt gedaan

- 3.4.11.1. De eerder behaalde resultaten voor het centraal schriftelijk examen komen te vervallen.
- 3.4.11.2. Kandidaten die een onvoldoende (decimaalloos) eindcijfer PWS hebben, kunnen een verzoek indienen bij het examensecretariaat om hun PWS te mogen verbeteren. Dit verzoek moet worden ingediend samen met eigen analyse van de kandidaat, waarin wordt toegelicht waarom het behaalde cijfer voor het profielwerkstuk onvoldoende is. De BC besluit uiteindelijk over deze verzoeken.
- 3.4.11.3. Kandidaten uit TH5 en TV6 die het examenjaar opnieuw doen en hun internationale examens hebben afgerond, worden geplaatst in de Nederlandstalige stroom H5/V6. Het is mogelijk dat schoolexamen-onderdelen van het vak Engels (Entl) moeten worden ingehaald. Zie vakspecifiek deel van het PTA. Als (een deel van) de internationale examens niet volledig zijn afgerond, besluit de BC of terugplaatsing in de tweetalige-stroom toegestaan wordt.

3.5. Bijzondere overgangen

3.5.1. Overstap tweetalige stroom naar de Nederlandstalige stroom

- 3.5.1.1. Als een kandidaat overstapt van de tweetalige stroom naar de Nederlandstalige stroom, dan is het mogelijk dat er voor Entl PTA-onderdelen ingehaald moeten worden (zie vakspecifieke deel van het PTA).

3.5.2. Doorstromen (T)H5 naar (T)V5

- 3.5.2.1. Doorstromers hebben een vrijstelling voor het gehele vak maatschappijleer/GPO en CKV/CAA. Zij krijgen dus geen eindcijfer voor deze vakken. Het combinatiecijfer wordt dus volledig bepaald door het profielwerkstuk.
- 3.5.2.2. Doorstromers kunnen in principe geen cijfers overnemen uit hun eerdere examendossier. Dit betekent dat schoolexamen-onderdelen uit het nieuwe examendossier die in (T)V4 zijn afgenomen, opnieuw moeten worden gemaakt, tenzij in het vakspecifieke deel expliciet is opgenomen dat het betreffende onderdeel kan worden overgenomen uit het havo dossier van de kandidaat. Overname is uitsluitend mogelijk indien het schoolexamenonderdeel op havo en vwo inhoudelijk gelijkwaardig is qua niveau.

- 3.5.2.3. Doorstromers zijn verplicht opnieuw een profielwerkstuk te maken, tenzij zij reeds een profielwerkstuk op vwo-niveau hebben afgerond. Op verzoek kan een kandidaat het eerder op havo-niveau gemaakte profielwerkstuk individueel aanpassen naar vwo-niveau, mits de vakgroep hiervoor mogelijkheden ziet en een begeleider beschikbaar is. Dit verzoek dient direct bij aanvang van (T)V5 te worden ingediend bij de examensecretaris.
- 3.5.2.4. Doorstromers hoeven niet opnieuw een (i)mas af te ronden. Mochten ze dat wel willen, dan moeten ze dit voor het einde van het schooljaar aangeven bij de decaan en afdelingsleider.

3.5.3. Afstromen van (T)V naar (T)H

- 3.5.3.1. Kandidaten uit TV4 die afstromen naar TH4 moeten het vak GPE doen.
- 3.5.3.2. Voor kandidaten uit (T)V4/5 naar (T)H4/5 met de afgesloten vakken CAA/CKV of Maat/GPO gelden dezelfde regels als voor doubleurs uit die afdeling. Het eindcijfer van deze vakken wordt overgenomen naar het nieuwe examendossier met vermelding “vak op hoger niveau”.
- 3.5.3.3. Kandidaten uit TV5 die afstromen, worden geplaatst in H5. Het is niet mogelijk om halverwege het ELB-programma in te stromen.
- 3.5.3.4. Voor kandidaten uit (T)V5 naar H5 PWS geldt dat ze in principe doorgaan met hun PWS op vwo, tenzij de BC anders besluit. Het eindcijfer van het PWS wordt overgenomen naar het nieuwe examendossier met vermelding “vak op hoger niveau”.
- 3.5.3.5. In het algemeen geldt dat in het geval van afstromen dat voor elk niet-afgesloten vak een nieuw examendossier tot stand moet komen, behorende bij de nieuwe studie. De cijfers uit het oude examendossier komen te vervallen, tenzij artikel 3.5.3.6 van toepassing is.
- 3.5.3.6. Het uitgangspunt is dat schoolexamen-onderdelen uit het nieuwe examendossier die in voorgaande schooljaren zijn afgelegd, opnieuw moeten worden gemaakt, tenzij in het oude examendossier of het PTD van de kandidaat een vergelijkbare toets met overeenkomstige eindtermen kan worden aangetroffen. Indien de vakgroep niet in staat is het schoolexamen met een rubric passend bij het nieuwe niveau te herbeoordelen, krijgt de kandidaat de keuze om het cijfer uit het oude examendossier onveranderd over te laten nemen in het nieuwe examendossier, dan wel het schoolexamenonderdeel op het nieuwe niveau te maken.

3.6. Instromers

- 3.6.1. Instromers kunnen het eindcijfer van vakken en/of profielwerkstuk die op hun oude school volledig afgesloten waren, overnemen. Hiervoor dient een ondertekende verklaring van de oude school worden aangeleverd, waaruit duidelijk wordt dat het volledige examendossier van dat vak is gedaan, onder vermelding van het eindcijfer.
- 3.6.2. Cijfers van vakken die niet zijn afgesloten, worden niet overgenomen uit het examendossier van de oude school, tenzij kan worden aangetoond dat er toetsen zijn afgelegd op de oude school met overeenkomstige eindtermen als de schoolexamen-onderdelen in ons examendossier. Dit geldt uitsluitend voor schoolexamen-onderdelen die bij ons reeds in voorgaande schooljaren zijn afgenomen. De BC beslist of een oud cijfer kan worden overgenomen in ons examendossier. Indien overname niet mogelijk is (wat vrijwel altijd het geval is), dienen de betreffende schoolexamen-onderdelen uit voorgaande jaren te worden afgelegd in het schooljaar van instroom. Alle toekomstige schoolexamen-onderdelen moeten altijd worden afgelegd.

3.7. Vervroegd examen

- 3.7.1. Kandidaten uit het voorlaatste examenjaar kunnen in bijzondere gevallen reeds examen afleggen in een of twee vakken. Een verzoek hiertoe kan worden ingediend door een vakdocent of een counselor bij het examensecretariaat en afdelingsleider **voor 1 juni** van het schooljaar ervoor. De BC toets de haalbaarheid en besluit of het verzoek wordt gehonoreerd. Over het algemeen wordt dit alleen toegestaan voor moderne vreemde talen, als er bijvoorbeeld sprake is van native speakers.
- 3.7.2. Het eindexamen is één en ondeelbaar. Dat betekent dat een eindcijfer is gekoppeld aan één examen cohort. Wanneer de kandidaat die vervroegd examen heeft gedaan niet wordt toegelaten tot het examenjaar of in het examenjaar erna zakt, komt het CE-resultaat van het afgesloten vak te vervallen. De kandidaat moet dan opnieuw examen afleggen in het vak als de leerling opnieuw eindexamen doet aan een vo-school. De BC besluit wat er gebeurt met de PTA-resultaten en of de leerling opnieuw vervroegd examen mag doen.
- 3.7.3. De kandidaat die vervroegd examen doet, krijgt geen extra recht op een herexamen, omdat het eindexamen één en ondeelbaar is. De kandidaat die vervroegd examen doet, heeft recht op slechts één herexamen voor het CSE. In principe legt kandidaat dit herexamen af in zijn examenjaar.

- 3.7.4. Indien een kandidaat tussentijds zich toch wil terugtrekken voor het vervroegde examen, kan de kandidaat een verzoek daartoe indienen bij het examensecretariaat. Er zal dan worden onderzocht wat de mogelijkheden zijn. De school behoudt het recht om de kandidaat hierin te adviseren.

3.8. Vak op hoger niveau

- 3.8.1. De BC beslist over verzoeken vanuit de havo-kandidaat om een (of meer) vak(ken) op vwo-niveau te mogen doen. De BC toets of het voorstel van de kandidaat kansrijk is binnen de volledige examencontext.
- 3.8.2. Indien een kandidaat tussentijds zich toch wil terugtrekken voor het vervroegde examen, kan de kandidaat een verzoek daartoe indienen bij het examensecretariaat. Het verzoek moet **uiterlijk 1 april** in (T)H4 of (T)V5 worden ingediend. Er zal dan worden onderzocht wat de mogelijkheden zijn.

3.9. Gespreid examen

- 3.9.1. [Artikel 3.56](#) van het Uitvoeringsbesluit WVO is van toepassing.
- 3.9.2. Een examenkandidaat kan op basis van een bijzondere (gezondheids)situatie verzoeken om het examenjaar te spreiden over twee schooljaren. Dit verzoek moet onderbouwd zijn door professionals en moet voldoen aan een aantal voorwaarden.
Namelijk:
- a) Het moet gaan om een langdurige periode waarin het volgen van het volledige onderwijsprogramma in het examenjaar wordt belemmerd
 - b) Het moet gaan om een situatie die de kandidaat niet kan beïnvloeden.
 - c) Er moet een substantieel deel van het examenprogramma wel in het eerste van de twee schooljaren mogelijk zijn.
 - d) Het verzoek wordt gesteund door counseling.
 - e) Met dit gespreid examen moet het behalen van een diploma na twee schooljaren kansrijk zijn.
 - f) Alle betrokkenen moeten overtuigd zijn dat dit de beste keuze is voor de kandidaat om succesvol een diploma te behalen.
- 3.9.3. Het verzoek moet uiterlijk **1 april** zijn ingediend bij de examensecretaris of afdelingsleider, al valt te betwijfelen of er dan nog sprake is van noodzaak. Hoe eerder in het examenjaar zo'n verzoek wordt ingediend, hoe kansrijker het verzoek is.

- 3.9.4. Het verzoek wordt altijd met de examenkandidaat in aanwezigheid van ouders/verzorgers, de afdelingsleider en de examensecretaris besproken, al dan niet bijgestaan door iemand vanuit counseling.
- 3.9.5. Bij het bepalen van de indeling van het eerste en tweede deel van het gespreid examen wordt rekening gehouden met de belastbaarheid van de examenkandidaat, evenals met het optimaal gebruik van het herkansingsrecht, zoals beschreven in artikel 3.9.7.
- 3.9.6. De directeur besluit uiteindelijk of een verzoek wordt gehonoreerd. Dit wordt dan aan de inspectie medegedeeld, uiterlijk vóór het aanleveren van de definitieve eindcijfers van het schoolexamen.
- 3.9.7. De kandidaat die gespreid examen doet, rondt per schooljaar een aantal vakken definitief af. Per schooljaar heeft deze leerling recht op één herexamen over de in dat schooljaar afgeronde vakken.
- 3.9.8. Mocht de slagingskans van een kandidaat na het afronden van het eerste deel in gevaar komen, dan zal er opnieuw overleg plaatsvinden in dezelfde samenstelling als waarin het verzoek is besproken.

4. Artikel 4: Centraal Examen

4.1. Afname centraal examens

- 4.1.1. [Artikel 21](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.
- 4.1.2. Aanvullingen op artikel 4.1.1 zullen worden bekendgemaakt in het CE-informatieboekje dat ruim voor aanvang van tijdvak 1, zal worden verstrekt aan examenkandidaten. Hierin zal ook zijn opgenomen wat er van de examenkandidaat wordt verwacht voor aanvang van het examen en de wijze waarop de examenkandidaat het gemaakte examenwerk inlevert. De kandidaat dient deze instructies op te volgen. Het niet opvolgen van deze instructies kan leiden tot een onregelmatigheid.

4.2. Afwezigheid of te laat komen bij centraal examen

- 4.2.1. [Artikel 19](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.
- 4.2.2. Een kandidaat die te laat komt voor een eindexamen, meldt zich direct bij het examensecretariaat. Daar wordt bepaald of de kandidaat nog mag beginnen aan het eindexamen-onderdeel (minder dan 30 minuten te laat) en of de kandidaat wordt toegelaten in de examenzaal of bijvoorbeeld een andere plek toegewezen moet krijgen. Het is niet toegestaan om zonder iemand van het examensecretariaat de examenzaal te betreden.

4.3. Correctie eindexamens en eindcijfer bepalen

- 4.3.1. [Artikel 22 en 23](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.
- 4.3.2. Het examenwerk wordt eerst nagekeken door je eigen vakdocent, waarna een tweede corrector van een andere school het werk nakijkt. Na overleg tussen de twee correctoren wordt de definitieve score vastgesteld en ter beschikking gesteld aan de examensecretaris. Dit is de basis voor de cijferbepaling van het eindexamen en de vaststelling van de eindcijfers.
- 4.3.3. De docenten mogen geen informatie geven aan de kandidaten over individuele examenwerken. Zij zijn gebonden aan een geheimhoudingsplicht. Dit blijft gelden tot de uitslag van het betreffende tijdvak is medegedeeld aan de kandidaat.

4.4. Slaag/zak-regeling

4.4.1. [Artikel 24](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.

4.4.2. De kandidaat die het volledige schoolexamen en het centraal examen heeft afgelegd, is geslaagd als de kandidaat voldoet aan onderstaande regels a) tot en met e):

a) De eindcijfers voor de vakken inclusief het combinatiecijfer voldoet aan één van de volgende situaties:

- alle eindcijfers zijn 6 of hoger,
- één eindcijfer is een 5 en de overige eindcijfers zijn 6 of hoger,
- één eindcijfer is een 4 (maar NIET voor een kernvak) en de overige eindcijfers zijn 6 of hoger, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt (dus twee compensatiepunten via bv 2x eindcijfer 7),
- twee eindcijfers zijn een 5 (maar NIET beide een kernvak) en de overige eindcijfers zijn 6 of hoger, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt (dus twee compensatiepunten via bv 2x eindcijfer 7),
- één eindcijfer is een 4 (maar NIET voor een kernvak) en één eindcijfer is een 5, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt (dus drie compensatiepunten via bv 3x eindcijfer 7).

b) De kandidaat voldoet aan de 'kernvakkenregel':

Bij de eindcijfers voor de vakken Nederlands, Engels en voor zover van toepassing is wiskunde (A, B of C) ten hoogste één 5 voorkomt.

c) Het gemiddelde van al de cijfers van de vakken voor het centraal schriftelijk examen is 5,5 of hoger is.

d) De eindcijfers van onderdelen van het combinatiecijfer, zoals genoemd in artikel 2.14, is hoger is dan 4, en

e) Het vak Lichamelijke Opvoeding (of PE) is beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'. Tenzij er een vrijstelling is gegeven (zie artikel 2.7.6).

4.4.3. Extra vak(ken)

Indien het nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de examensecretaris één of meer eindcijfers van de extra vak(ken) niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. In dat geval wordt het eindcijfer van een vak dat buiten beschouwing is gelaten, wel vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat heeft aangegeven bij de examensecretaris dat dit niet gewenst is.

4.5. Cum laude

- 4.5.1. Je bent cum laude geslaagd als ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 of hoger is voor de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, de vakken van het profieldeel en het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld.

En daarnaast moet zijn voldaan aan de regel:

- 4.5.1.1. VWO - Voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling heeft de leerling tenminste eindcijfer 7 of de kwalificatie 'voldoende'. Het combinatiecijfer (zie artikel 2.14) mag niet lager zijn dan 7, maar de samenstellende onderdelen mogen wel lager zijn dan 7.
- 4.5.1.2. HAVO - Voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling heeft de leerling tenminste eindcijfer 6 of de kwalificatie 'voldoende'. Het combinatiecijfer (zie artikel 2.14) mag niet lager zijn dan 6, maar de samenstellende onderdelen mogen wel lager zijn dan 6.

4.6. Herexamen CE

- 4.6.1. [Artikel 25](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.
- 4.6.2. Het herexamen dient te worden aangevraagd door middel van het inleveren van een persoonlijk op school ingevuld formulier op het examensecretariaat, voorzien van handtekening en datum. De deadline hiervoor wordt bekendgemaakt via de CE-informatieboekje media april 2026.

4.7. Diploma en cijferlijst

- 4.7.1. [Artikel 26](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.
- 4.7.2. Bij wet mag de school maar één exemplaar van de definitieve complete cijferlijst en indien van toepassing het diploma maken. Bij verlies of beschadiging, kan een vervangend document worden opgevraagd bij DUO. Dit kan onder andere via www.mijndiploma.nl. Daar zijn ook mogelijkheden te vinden om het diploma en cijferlijst te vertalen voor gebruik in het buitenland. De school kan geen gelegaliseerde versie voor het buitenland afgeven.
- 4.7.3. Omdat er maar één exemplaar mag worden gemaakt, moet de definitieve cijferlijst altijd persoonlijk opgehaald worden. In uitzonderlijke gevallen kan de kandidaat schriftelijk iemand anders machtigen om de definitieve cijferlijst te komen ophalen. Het diploma moet persoonlijk worden opgehaald en in het bijzijn van een medewerker van school getekend worden.

4.8. Inzage CE

- 4.8.1. [Artikel 30 en 31](#) van het examenreglement van BOOR is van toepassing.
- 4.8.2. De wijze en de momenten waarop inzage-mogelijkheden worden aangeboden voor de centraal examens, zal bekend worden gemaakt in het CE informatieboekje dat wordt verspreid kort voor de meivakantie.

5. Artikel 5: Internationale examens

- 5.1. Naast de schoolexamens en centraal examen neemt onze school ook deel aan een aantal internationale examens. Omdat we aan internationale regels en afspraken gebonden zijn, kunnen deze examens ook buiten onze toets- en examenweken vallen (en ook tijdens schoolvakanties of centrale examens). In sommige extreme gevallen betekent dit dat van kandidaten in de tweetalige stroming mag worden verwacht dat ze 3 examens op één dag afleggen. Als er een botsing ontstaat met de Nederlandse Centrale Examens, dan hebben die centraal examens voorrang op de internationale examens. De kandidaten krijgen geen uitstel vanwege het internationale examen om een Nederlandse Centraal Examen(s) te verplaatsen naar het tweede tijdvak. Oplossingen voor dergelijke botsingen zullen worden gezocht in het belang van de kandidaten, maar de beslissing zal worden genomen door de directeur.
- 5.2. We bieden de volgende internationale examens aan in de bovenbouw van het Tweetalig-onderwijs:
- International Baccalaureate - Engels (IB)
TH - English Language B - Language Acquisition- Getoetst in TH5
TV - English Language A - Language and Literature - Getoetst in TV6
 - Cambridge Global Perspectives - TH
Dit vak wordt getoetst in TH5
De cijfers per onderdeel worden berekend op basis van het maximaal behaalde aantal punten en omgezet naar een Nederlands cijfer via de (*9 +1)-regel
 - AP - Comparative Government and Politics
Dit vak wordt getoetst in TV5
De student ontvangt een AP-score op een schaal van 1 tot 5. Dit cijfer wordt vervolgens omgezet naar een Nederlands cijfer als een geheel getal vermenigvuldigd met 2.

- 5.3.** Kandidaten die recht hebben op extra tijd voor hun Nederlands Centraal Examen, moeten deze extra tijd voor de internationale examens apart aanvragen, aangezien er andere regels gelden. Dit gebeurt via het examensecretariaat en alle AVG-regels worden nageleefd.
- 5.4.** De extra tijd die wordt gegeven aan leerlingen die minder dan 6 jaar in het Nederlandse onderwijssysteem zitten, wordt niet toegekend voor een internationaal examen.
- 5.5.** Voor alle internationale examens gelden de standaardregels voor de afname van schoolexamens (SE) en centrale examens (CE). Wanneer deze regels echter afwijken van de voorschriften die specifiek gelden voor het betreffende internationale examen, dan hebben de regels van het internationale examen voorrang.
- 5.6.** De data voor diverse internationale examens worden uiterlijk augustus/september van het schooljaar waarin de kandidaten het internationale examen afleggen, bevestigd en aan de leerlingen gecommuniceerd, namelijk TH5/TV6 voor IB English en TV5 GPO.
- 5.7.** Dit betekent dat er mogelijk maar één potentiële datum is waarop kandidaten het examen kunnen afleggen, er is dus geen 'inhaalmoment'.
- 5.8.** Er is geen herkansing mogelijk voor de internationale examens.
- 5.9.** Als een kandidaat het laatste examenjaar overdoet, is het niet mogelijk om opnieuw internationale examens af te leggen, aangezien alle onderdelen die vereist zijn voor het tweetalig-diploma volledig zijn afgerond. De kandidaat wordt in de Nederlandstalige stroom geplaatst.
- 5.10.** Als een kandidaat voor een internationale examen-onderdeel die niet vereist is voor het Nederlandse examen de deadline niet haalt, wordt dezelfde procedure gevolgd als voor schoolexamen-onderdelen uit het Nederlandse examenprogramma. De BC besluit welke sancties worden opgelegd.
- 5.11.** Kandidaten die niet voldoen aan de eisen voor de internationale examens op het moment dat de gegevens moeten worden geleverd aan IB, dan wel AP GPO en/of Cambridge GPE, kunnen worden uitgesloten van deelname aan het betreffende internationale examen. Dit wordt besloten door de directeur.

6. Artikel 6: Belangrijke data per studie

Een kandidaat wordt geacht om op de onderstaande genoemde data beschikbaar te zijn voor het maken van schoolexamens of voor het aanleveren van informatie.

6.1. (T)Havo 4, (T)Vwo 4 en (T)Vwo 5

<u>TW1</u>	Toetsweek Inhaal Cijferdeadline	vrij 30 okt t/m vrij 6 nov ma 16 nov t/m wo 18 nov ma 23 nov
<u>TW2</u>	Toetsweek Inhaal Cijferdeadline	ma 18 jan t/m ma 25 jan di 2 febr tm do 4 feb ma 8 feb
<u>TW3</u>	Toetsweek Inhaal Cijferdeadline	wo 31 mrt t/m wo 7 apr vrij 16 apr wo 21 apr
<u>TV5 - GPO</u>	International Exam	do 20 mei (PM)
<u>TW4</u>	Toetsweek PTA Cijferdeadline	di 22 juni t/m wo 30 juni waarbij PTA in eerste dagen ma 29 juni 12:00
Herkansing PTA & Inhaal PTA TW4	Inschrijving Herkansing	do 1 juli 12:00 ma 5 juli

Z.O.Z voor examenklassen

6.2. Examenjaar (T)Havo 5 en (T)Vwo 6

<u>SE 1</u>	TH5 GPE Exam Toetsweek Inhaal Cijferdeadline Herk inschrijving Herkansing H5 Schk practicum TH5 ELB Reading	di 27 okt do 29 okt t/m vrij 6 nov ma 16 nov t/m wo 18 nov ma 23 nov 09:00 vrij 4 dec 12: 00 di 15 dec di 15 dec di 16 dec
<u>SE2</u>	Toetsweek KLT datum* Inhaal Cijferdeadline Herk inschrijving Herkansing	ma 18 jan tm di 26 jan ma 26 jan tm ma 1 feb di 2 febr tm do 4 feb ma 8 feb 09:00 do 11 feb 12:00 vrij 19 feb
<i>* KLT's buiten de SE weken starten om 8:45</i>		
<u>SE3</u>	Toetsweek Cijferdeadline Herk inschrijving Herkansing/inhaal Def cijferdeadline Tekenen akkoordverkl.	wo 17 mrt tm do 25 mrt ma 5 apr 09:00 do 2 apr 12:00 vrij 9 apr t/m do 13 apr ma 19 apr 9:00 wo 15 apr
<u>CE</u>	IB Exams TH5 & TV6 Tijdvak 1: Uitslag TV1: Tijdvak 2: Uitslag TV2:	do 6 en vrij 7 mei (tijdens meivakantie) vrij 14 mei t/m di 1 juni wo 16 juni di 22 juni tm di 29 juni di 6 juli

Wolfert van Borselen Tweetalig
Bentincklaan 280 – 3039 KK Rotterdam
Tel. 010-890 77 00 www.wolfert.nl/tweetalig

VAKSPECIFIEKE DEEL VAN HET PTA

PROGRAMMA VAN

TOETSING

AFSLUITING

per vak

Alleen vakken met een schoolexamen-onderdeel uit voorgaande jaren of het huidige schooljaar, worden hierin vermeld.

PROGRAMMA van TOETSING en AFSLUITING												
Exmen Cohort		2029 gestart in 2026	Vak	Leerjaar	Afdeling	Totale studielast (SLU)	Examencommissie	Lesuren per week				
Cursusjaar		2026-2027	AARDRIJKSKUNDE (AK) /GEOGRAPHY (GEO)	4	(T)VWO	440	definitief	2				
periode	Kolom-code	Toets Naam	Duidelijk beschrijving/leerstof	Toetsvorm	Toetsduur (min)	Afname in SE-week (ja/nee)	Weging SE (%)	Herkansbaar ja/nee	Beoordeling	vrijstelling aan te vragen door doubleurs? ja/nee	Opmerkingen	Toegestane hulpmiddelen WB NL wordt gegeven, tenzij expliciet is beschreven van niet.
V4									c=cijfer handelings deel Gd/N-Gd		DOMEIN (vaksyllabus)	
1	T41	mondiaal klimaatvraagstuk / Climate Change	(V5 boek , Hoofstuk2) Climate Change Chapter	s	60	ja	5%	ja	c	☐	C2	geen (geen WB NL)
2												
3												
4	T42	Wereldvoedselvraagstuk/ World Food Problem	(V5 boek -H1 - wereld van Max) World Food problem chapter	s	60	ja	5%	nee	c	☐	A1, B2, D2	geen (geen WB NL)
Bijzonderheden:			De vakken Aardrijkskunde en Geography zijn inhoudelijk identiek. Alleen het onderwijs en toetsen zijn Nederlands (AK) of Engels (GEO)									
cijfer overzettingen bij bijzonderen overgang												
eventuele inrooster wensen:												

PROGRAMMA van TOETSING en AFSLUITING												
Exmen Cohort		2029 gestart in 2026	Vak	Leerjaar	Afdeling	Totale studielast (SLU)	Examencommissie	Lesuren per week				
Cursusjaar		2026-2027	BEDRIJSECONOMIE (BECO)	4	(T)VWO	440	definitief	2				
periode	Kolom-code	Toets Naam	Duidelijk beschrijving/leerstof	Toetsvorm	Toetsduur (min)	Afname in SE-week (ja/nee)	Weging SE (%)	Herkansbaar ja/nee	Beoordeling c=cijfer handelingsdeel Gd/N-Gd	vrijstelling aan te vragen door doubleurs ? ja/nee	Opmerkingen	Toegestane hulpmiddelen WB NL wordt gegeven, tenzij expliciet is beschreven van niet.
V4											DOMEIN (vaksyllabus)	
1										☐		
2												
3	P41	Keuzeonderwerp	Marketingproject: Doe een praktische opdracht volgens een door docent uitgereikte instructie, waarbij H2.1 + H2.2 de theoretische basis vormt. Door voldoende ruimte voor eigen onderwerpkeuze en eigen invulling voldoet het project aan zowel domein E1, E2, E3 als H.	P	nvt	nee	10%	nee	c	☒ grens 7,0	E1, E2, E3, H	
4												
Bijzonderheden:												
cijfer overzettingen bij bijzonderen overgang												
eventuele inrooster wensen:												

PROGRAMMA van TOETSING en AFSLUITING													
Exmen Cohort		2029 gestart in 2026	Vak	Leerjaar	Afdeling	Totale studielast (SLU)	Examencommissie	Lesuren per week					
Cursusjaar		2026-2027	CHINEES (CHTC) Fase van beproeven	4	(T)VWO	480	definitief	3					
periode	Kolom-code	Toets Naam	Duidelijk beschrijving/leerstof	Toetsvorm	Toetsduur (min)	Afname in SE/TW-week (ja/nee)	Weging SE (%)	Herkansbaar ja/nee	Beoordeling	vrijstelling aan te vragen door doubleurs ? ja/nee	Opmerkingen	Toegestane hulpmiddelen WB NL wordt gegeven, tenzij expliciet is beschreven van niet.	
V4									c=cijfer				DOMEIN (vaksyllabus)
1													
2													
3	T41	Cultuur	Schriftelijk examen over cultuurportfolio Onderwerpen cultuurportfolio in overleg met docent	s	60	ja, TW3	10%	nee	c	☒	A, C	cultuurportfolio	
			Verplichte voorbereiding: door de vakdocent gefiateerde cultuurportfolio. Deadline: 12 maart 2027 21:00 uur								grens 6,5		
4													
Bijzonderheden:			Het vak Chinese taal en cultuur doet mee aan het beproeven van de conceptexamenprogramma's Moderne Vreemde Talen. Het is mogelijk dat (sub)domeinen / eindtermen niet overeen komen met (sub)domeinen / exameneenheden uit het examenprogramma in de huidige wet- en regelgeving. Doordat het vak wordt gegeven in een fase van beproeving, kunnen er gaandeweg wijzigingen worden aangebracht. Leerlingen worden hierover tijdig geïnformeerd.										
cijfer overzettingen bij bijzondere overgang													
eventuele inrooster wensen:													

PROGRAMMA van TOETSING en AFSLUITING												
Exmen Cohort		2028 gestart in 2026	Vak	Leerjaar	Afdeling	Totale studielast (SLU)	Examencommissie	Lesuren per week				
Cursusjaar		2026-2027	CULTUREEL KUNSTZINNIGE FORMING (CKV)/ CULTURAL ARTISTIC AWARENESS (CAA)	4	(T)HAVO	120	definitief	2				
periode	Kolom-code	Toets Naam	Duidelijk beschrijving/leerstof	Toetsvorm	Toetsduur (min)	Afname in SE-week (ja/nee)	Weging SE (%)	Herkansbaar ja/nee	Beoordeling c=cijfer handelings deel Gd/N-Gd	vrijstelling aan te vragen door doublers? ja/nee	Opmerkingen DOMEIN (vaksyllabus)	Toegestane hulpmiddelen WB NL wordt gegeven, tenzij expliciet is beschreven van niet.
1	T41	Autobiografie	Kunst en cultuur autobiografie	s	nvt	nee	15%	nee	c	☒ grens 6,5	A	
		Deadline: vrijdag 25 september 21:00 uur										
	T42	Kunst identiteit en wereldbeeld	P.O. Identiteit en wereldbeeld	po	nvt	nee	15%	nee	c	☒ grens 6,5	B, C, D	
		Deadline: vrijdag 13 november 21:00 uur										
2	T43	Muziek/dans	Onderzoek + presentatie performance	s/po	nvt	nee	15%	nee	c	☒ grens 6,5	A, B, C	
		De presentatie vindt plaats in de periode maandag 7 december tot en met vrijdag 15 januari op een door de vakdocent opgesteld schema.										
	H41	IFFR	Bezoek International Film Festival Rotterdam	ca	nvt	nee	0%	nee	G/nG	☒ grens Gd	A, B	
3	T44	Film + script	P. O. script schrijven en film maken	s/po	nvt	nee	30%	nee	c	☒ grens 6,5	A, B, C	
		Deadline: vrijdag 19 maart 21:00 uur										
	H42	CKV dag	Heart Global of ander programma	c.a.	nvt	nee	0%	nee	G/nG	☒ grens Gd	A, B	
4	T45	Kunsttentoonstelling	Samenstellen van een "fictieve" tentoonstelling met gebruik van dimensies	s/po	nvt	nee	15%	nee	c	☒ grens 6,5	B, C, D	
		Deadline: vrijdag 28 mei 21:00 uur										
	T46	Eindreflectie	Eindreflectie van het CKV jaar	2	nvt	nee	10%	nee	c	☐	D	
		Deadline: vrijdag 18 juni 21:00 uur (NB: Het schrijven van de eindreflectie vindt plaats in de les, 18 juni is de deadline voor aanleveren aanvullend bonusmateriaal)										
Bijzonderheden:			c.a.= culturele activiteit p.o.= praktische opdracht NG (niet gedaan of niet naar behoren) = betekend vervangende opdracht op maat Culturele activiteiten (IFFR, CKV dag) kunnen door het gehele jaar ingepland worden									
cijfer overzettingen bij bijzondere overgang			Doubleurs kunnen een vrijstelling krijgen voor het gehele vak als ze CKV/CAA met eindcijfer 6 of hoger hebben afgesloten. Als er geen vrijstelling mogelijk is of niet gewenst is voor het gehele vak, mogen alleen opdrachten met een 6,5 of hoger blijven staan. De vakdocent legt per leerling vast wat de leerling wanneer moet afronden. De deadlines zullen afwijken van hetgeen in dit pta staat, maar dezelfde regels zijn van toepassing.									

PROGRAMMA van TOETSING en AFSLUITING												
Exmen Cohort		2029 gestart in 2026	Vak	Leerjaar	Afdeling	Totale studielast (SLU)	Examencommissie	Lesuren per week				
Cursusjaar		2026-2027	GLOBAL POLITICS (GPO) MAAT & Internationaal examen GPO	4	(T)VWO	120 + ?	definitief	3				
periode	Kolom-code	Toets Naam	Duidelijk beschrijving/leerstof	Toetsvorm	Toetsduur (min)	Afname in SE-week (ja/nee)	Weging SE (%)	Herkansbaar ja/nee	Beoordeling c=cijfer	vrijstelling aan te vragen door doubleurs? ja/nee	Opmerkingen	Toegestane hulpmiddelen WB NL wordt gegeven, tenzij expliciet is beschreven van niet.
V4									handelingsdeel Gd/N-Gd		DOMEIN (vaksyllabus)	
1												
2												
3												
4	T41	AP Unit 1 & Unit 3 (incl. Netherlands)	Unit 1. Power and Authority. Paragraph 1.1 t/m 1.10 Unit 3. Democratization. Paragraph 3.1 t/m 3.9. 6 course countries + The Netherlands	S	90	Ja	10%	Ja	c	☐	Domein A Vaardigheden. Domein B Rechtsstaat, Domein C Parlementaire Democratie, Domein E Pluriforme samenleving.	Geen (ook geen WB NL)
Bijzonderheden:			Geen									
cijfer overzettingen bij bijzonderen overgang			Geen									
eventuele inrooster wensen:												

PROGRAMMA van TOETSING en AFSLUITING												
Exmen Cohort		2029 gestart in 2026	Vak	Leerjaar	Afdeling	Totale studielast (SLU)	Examencommissie	Lesuren per week				
Cursusjaar		2026-2027	ENGLISH - TWEETALIG - Pre-IB (ENG wordt ELLH)	4	(T)VWO	400 + ?	definitief	4				
periode	Kolom-code	Toets Naam	Duidelijk beschrijving/leerstof	Toetsvorm	Toetsduur (min)	Afname in SE-week (ja/nee)	Weging SE (%)	Herkansbaar ja/nee	Beoordeling	vrijstelling aan te vragen door doubleurs ? ja/nee	Opmerkingen	Toegestane hulpmiddelen WB NL wordt gegeven, tenzij expliciet is beschreven van niet.
									c=cijfer		DOMEIN (vaksyllabus)	
V4									handelingsd eel Gd/N-Gd			
1												
2												
3	T41	Literary History	Old English; Middle English; Renaissance; William Shakespeare sonnets	s	90	TW3	10%	ja	c	☒	E3	geen (ook geen WB NL)
4										grens 6,5		
Bijzonderheden:												
cijfer overzettingen bij bijzonderen overgang												
eventuele inrooster wensen:												

PROGRAMMA van TOESING en AFSLUITING												
Exmen Cohort		2029 gestart in 2026	Vak	Leerjaar	Afdeling	Totale studielast (SLU)	Examencommissie		Lesuren per week			
Cursusjaar		2026-2027	MAATSCHAPPIJLEER (MAAT)	4	(T)VWO	120	definitief		2			
periode									Beoordeling	vrijstelling	Opmerkingen	
V4	Kolom-code	Toets Naam	Duidelijk beschrijving/leerstof	Toetsvorm	Toetsduur (min)	Afname in SE-week (ja/nee)	Weging SE (%)	Herkansbaar ja/nee	c=cijfer	aan te vragen door doubleurs ? ja/nee	DOMEIN (vaksyllabus)	Toegestane hulpmiddelen WB NL wordt gegeven, tenzij expliciet is beschreven van niet.
									handelingsdeel Gd/N-Gd			
1	T41	Wat is maatschappijleer & Parlementaire Democratie	Hoofdstuk 1 & Hoofdstuk 3	S	60	Ja	25%	Ja	c	☐	AC	geen (ook geen WB NL)
2	T42	Pluriforme Samenleving	Hoofdstuk 4	S	60	Ja	25%	Ja	c	☐	AE	geen (ook geen WB NL)
3	T43	Verzorgingsstaat & Mediawijsheid	Hoofdstuk 5	S	60	Ja	25%	Ja	c	☐	AD	geen (ook geen WB NL)
4	T44	Rechtsstaat	Hoofdstuk 2	S	60	Ja	25%	Ja	c	☐	AB	geen (ook geen WB NL)
Bijzonderheden:												
cijfer overzettingen bij bijzonderen overgang			Doubleurs kunnen een vrijstelling krijgen als ze maatschappijleer met eindcijfer 6 of hoger hebben afgesloten. Cijfer is vak Maat met toepassing van T42 = T44 2025/26, T44 = T42 2025/26									
eventuele inrooster wensen:												